

3. Op het kruispunt van het Bels Lijntje met de Pastoor de Katerstraat staat een Nederlandse bussenbus. Verderop, aan het cultureel centrum, een Belgische. Gescheiden postbedeling, maar wel een gezamenlijk cultureel centrum, met huisnummer 5 voor de Belgische post en nummer 7 voor de Nederlandse.
4. In de Pastoor de Katerstraat vertellen maar liefst vier verschillende versies van het straatnaambordje in welke straat je bent.
5. Voor de inwoners van Baarle geldt de 'voordeurregel': de bewoners van een huis moeten zich laten inschrijven in het bevolkingsregister van de gemeente waarin hun voordeur staat. Ook voorzieningen als elektriciteit en telefonie halen ze in dat land. De woning in Loveren (vlak voor het plein) vormt de uitzondering: hier loopt de grens dwars door de voordeur! Het huis telt dan ook twee adressen: Loveren 2 in Baarle-Hertog en Loveren 19 in Baarle-Nassau.
6. Aan de kruising van de Nassaulaan met de Generaal Maczeklaan stap je op de Belgische of de Nederlandse bus. Je hebt wel twee verschillende ticketjes nodig...
7. In de Visweg fiets je langs een Belgische enclave. Hier is de grens niet zichtbaar want de enclave is volledig omsloten door de Nederlandse drukkerij.
8. Na een rustig ritje door velden en bossen bereik je een drukkerie weg bij de Grensenclave. Dit deel wees het Internationaal Gerechtshof pas in 1959 aan België toe. Wat verderop, in de Grensweg, woon je links in België en rechts in Nederland.
9. Tijdens WO1 bezetten de Duitsers België. Nederland bleef neutraal. Dankzij de enclavesituatie was Baarle-Hertog de enige niet-bezette Belgische gemeente. De 'Dodendraad', een elektrische versperring, sloot de rijksgrens af. Hier zie je een reconstructie van een schakelhuis.
10. In Zondereigen kan je maar in één straat wonen, namelijk Zondereigen! Het kerkdorp behoort bijna volledig tot het grondgebied van Baarle-Hertog. Een enclave is Nederlands.
11. Je gaat hier even Nederland in. Het gehucht Castelé is een smalle strook land die door drie beken begrensd wordt.
12. Het dorp Ulicoten maakt op één stukje weiland na deel uit van Baarle-Nassau. Na 150 jaar onenigheid werd dit weiland in 1995 de 22ste Belgische enclave.
13. Het laatste stukje van deze route fiets je op het Bels Lijntje, een oude spoorwegbedding tussen Tilburg en Turnhout. Hier kruis je de grens wel negen keer.

Surf naar www.kempen.be voor streekinfo, fietsnieuws en logeertips.

PRAKTISCHE INFO

Startplaats:

Gemeentehuis Baarle-Hertog, Parallelweg 1, 2387 Baarle-Hertog

Parking:

De Loswal, Loswal, Baarle-Nassau (gratis)

Hoe fiets je de route?

Je volgt de zeshoekige bordjes met blauwe pijl. Het vlaggetje op de bordjes geeft aan of je je op Belgisch of op Nederlands grondgebied bevindt. Een grote fiets duidt op de lange lus, een driewielertje op de kindvriendelijke lus.

Bij de kindvriendelijke lus van 22 km hoort een opdrachtenboekje dat je gratis kan downloaden van www.kempen.be, of kopen in het VW-kantoor van Baarle (Nieuwstraat 16, CW Baarle-Nassau, T. +31 (0)13-507 99 21).

Lengte:

Basistraject: 50 km

Verkorting: 40 km

Surf naar www.kempen.be voor toeristische info, fietsnieuws en logeertips.

Meldpunt Routedokter

Ontdek je een probleem tijdens je fietstocht? Is een bordje verdwenen of beschadigd? Vul het meldingsformulier op www.routedokter.be in. Op diezelfde website vind je bovendien up-to-date informatie over werken of omleidingen.

Colofon:

Redactie: Toerisme Provincie Antwerpen

Opmaak: Gekko

Druk: Favorit

Kaart: Elke Feusels

Foto's: Mie De Backer en Toerisme Provincie Antwerpen

Verantwoordelijk uitgever: APB Toerisme Provincie Antwerpen,

Koningin Elisabethlei 16, 2018 Antwerpen

Copyright tekst, kaart en traject: Toerisme Provincie Antwerpen

De informatie werd met zorg verzameld. Wijzigingen zijn altijd mogelijk, maar vallen niet onder de verantwoordelijkheid van de uitgever.

D/2016/0408/08

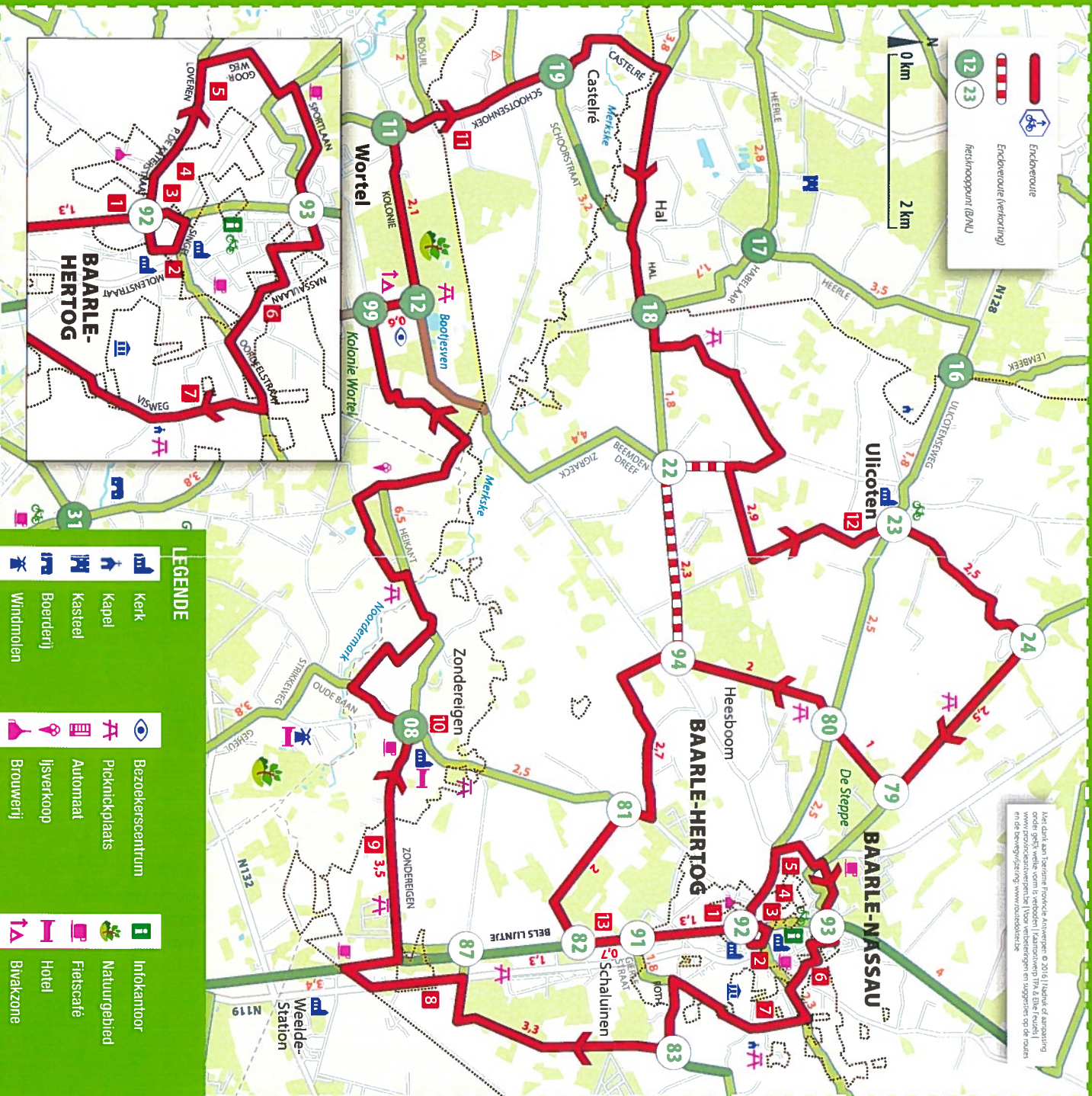

ENCLAVEROUTE

BAARLE-HERTOG - BAARLE-NASSAU -
MERKSPLAS - HOOGSTRAATEN

Provincie
Antwerpen

Met dank aan Terrine Frowinkel-Antwerpen © 2016. Inhoud of afbeelding onder geen welke naam is verboden te kopiëren of te verspreiden. Het gebruik van de afbeelding is toegestaan op de voorwaarde dat de bronvermelding wordt overgenomen.

- LEGENDE**
- Kerk
 - Kapel
 - Kasteel
 - Boerderij
 - Windmolten
 - Museum
 - Bezoekerscentrum
 - Picknickplaats
 - Automaat
 - Ijsverkoop
 - Brouwerij
 - Fietsverhuur
 - Infokantoor
 - Natuurgebied
 - Fietscafé
 - Hotel
 - Bivakzone
 - Gevaarlijke oversteeek

Baarle, een puzzel van enclaves

Je fietst vandaag door het merkwaardigste dorp ter wereld: 30 stukjes België en Nederland vormen - in elkaar verweven - het dorp Baarle. Die puzzelstukjes noemen we enclaves.

Wat is een enclave?

Een enclave is een deel van een land dat volledig omsloten is door het grondgebied van een ander land.

Het ontstaan

Tijdens de Middeleeuwen was Hertog Hendrik I van Brabant heer(ser) van Baarle. Hij schonk gronden aan de heer van Breda, maar de omtrenten percelen bleven onder hem. Alle andere gronden bleven onder de heer van Breda, die later behoorde tot het huis van Nassau. De bezittingen van de Hertog werden 'Baarle-onder-de-Hertog'. Die van de heer van Breda werden 'Baarle-onder-de-Grat' (van) 'Nassau'.

Na de Belgische onafhankelijkheid duurde het nog tot 1843 voor de officiële rijksgrens tussen België en Nederland werd vastgelegd. Ter hoogte van de Baarlese puzzel bleek het onmogelijk om de grens te bepalen. Pas in 1974 werd dit 'gat in de grens' gedicht. Sinds 1995 vormen de grenzen van de 30 enclaves de officiële rijksgrens.

Meer historische achtergrond vind je op de website van de heemkundige kring Amalia van Solms: <http://www.amaliavansolms.org>.

BLIKVANGERS

Nergens ter wereld is een gemeente zo sterk verweven met die van een buurland. De verstrengeling is zichtbaar in het landschap. Daarnaast bestaat er een grote verworvenheid in het dagelijkse leven. Kijk goed om je heen. Onder meer punaises in de grond, kruisjes op de weg en de nationale driekleur aan de huisnummers duiden de grenzen aan.

Enkele voorbeelden:

1. Het Belgische gemeentehuis is zelfs niet volledig Belgisch: je ziet de grens er dwars doorheen lopen.
2. Op de Singel fiets je langs het Nederlandse gemeentehuis. Net voor de 'Beise' kerk vertoert een plakkat in de stoep meer over de vastlegging van de grenzen. Je botst hier ook op de 'Paal van Baal'. Deze symbolische grenspaal staat exact in het midden van het vroegere 'gat in de grens'. Achter de kerk geeft een kiosk meer uitleg over de enclave-situatie.

